

KÜRTÖS

XVI. évfolyam 3. szám

Közéleti havilap

2018. március

Ára 0,50 EUR

Az idén 170 éve annak, hogy kitört a magyar forradalom és szabadságharc.

Ezt megelőzően a századforduló előtt a Habsburg Birodalom már recsegett-ropogott, fojtogatták a körülötte lévő államokban a lázadások és az elégedetlenség. II. József halála előtt egyetlen elhatározással megsemmisítette ő n s a n y a r g a t ó , munkával kitöltött életének minden alkotását. Visszavonta rendeleteit, amelyekkel egy soha nem létezett, elképzelt, boldog birodalom

alapköveit akarta lerakni. Bizonyosságot nyert: nem lehet úgy kormányozni, hogy mit sem törődünk a nemzet hagyományaival, az érzelmekkel, a helyi viszonyokkal. Nem lehet az embereket megkérdezésük nélkül boldogítani. Még kevésbé lehet a népeket az észszerűnek mondott nagy egység nevében egyik nyelvből a másikba vezényelni, a magyarokat német nyelvre kényszeríteni. Visszavitette Budára a bécsi kincstárban tartott Szent Koronát és a többi ékszereit. A francia forradalom kitörése is nagy hatással volt az ez után történt változásokra. Az egész ország a magyar nyelv, a magyar ruha, a magyar zene és a magyar tánc lázában égett. Nyilvános helyeken hangosan, tüntetően csak magyarul szóltak. Szégyen lett, ha valaki magyarnak született, s mégis törte a magyart. Ország-világ előtt nyilvánvalóvá vált: egy folyamat megfordult. A magyar nép nem cserél ízlést, lelket, nem cserél nyelvet. Megtartja magyarságát utódai örömére, a világ gazdagítására. A francia forradalmat követő háborúk azonban fokozták Bécs nyomását. A birodalmi politika nem méltányolta a magyar érdekeket, szemükben a magyar különállás csak nyűg volt, és folyamatosan lappangó lázadás. Napóleon halála után megalakult a Szent Szövetség. A három szerződő uralkodó (I. Ferenc császár-király, I. Sándor orosz cár és III. Frigyes Vilmos porosz király) megfogadta, hogy egymásnak minden alkalommal és minden helyen segítséget és támogatást fognak nyújtani. Így is történt. Az uralkodócsaládok, a dinasztiák öröklött jogai, a sérthetetlen legitimitás szabta a törvényt, nem a népek alkotmányban foglalt akarata. A szent szövetségi hatalmak rövidesen elfojtották az

alkotmányos mozgalmakat az olasz félszigeten, Spanyolországban. Hogyan hatott mindez Magyarországra? Ezekben az időkben a passzív ellenállást választották, vagyis a tétlenség erejét. A reformok nem várakoztattak sokáig magukra. A kezdeményezés egyre inkább a polgári-nemzeti átalakulás híveinek a kezébe került. Többségbe kerültek a reformok hívei. 1846 novemberében megalakult a Konzervatív Párt, majd 1847 elején az

Ellenzéki Kör. Az Ellenzéki Párt polgári átalakulást, nemzeti önrendelkezést és Európa színpadára lépő Magyarországot akart. Gyors átalakulást, amíg ez vér és tűz nélkül végbemehet. Ezzel szemben a Konzervatív Párt programjának lényege a rendi-feudális világ és az abszolutisztikus módszerek lassú változtatása úgy, hogy a régi rendszer embereit átmentsék. A pártvélemények ütköztetése közepette 1847 novemberében összeült az országgyűlés. Az új országgyűlésben az ellenzék vitathatatlan vezére Kossuth Lajos lett. A szabadelvű reform megfenekelni látszott.

Európa egén 1847 óta viharfellegek gyülekeztek, 1848 elején forradalmak törtek ki Európában. Ez aktivizálta Kossuthékat is. Független nemzeti kormányt akartak, 12 pontba foglalták azokat a követeléseket, amelyekből az országgyűlés nem engedhet, s amelyek a kossuthi érdekegyeztető programmal teljes összhangban vannak. A bécsi forradalom hírére március 15-én Pesten is kitört a forradalom, összeült az országgyűlés, megszavazta a jobbágyok felszabadítását, eltörölték az úrbéri szolgáltatásokat. Az elkövetkező hetekben és hónapokban nagy szerepe lett a nép mozgalmainak az események alakulásában. Áprilisban megalakult a Batthyány-kormány. Az Áprilisi törvények intézkedtek a kötelező nemzetőri szolgálatról. Batthyány határozott fellépéssel elérte, hogy május elején a Magyarországon állomásozó császári-királyi csapatokat a magyar kormány alá rendeljék. Ugyanakkor megalakult az új nemzeti katonaság, a honvédség. Erre azért is volt szükség, mert az ország biztonsága forgott veszélyben.

(Folytatás a 16. oldalon)

„Ezredéves történelmünk bizonyásqul szolqál, hogy nem vaqyunk qyermek nemzet; 1848-i történelmünk bizonyásqul szolqál, hogy nem vaqyunk elaggott nemzet.”

Kossuth Lajos

Interjú Csúsz Péterrel

Ülésezett Besztercebánya megye önkormányzata

- Március 1-én tartotta soros ülését Besztercebánya Megye Önkormányzata. Megszületett a döntés az Ön megyei megbízotti tisztségéről?

Valóban, a tegnapi ülésen lényegében megszületett a „kormánykoalíció” a megyében, vagyis megválasztották a két alelnököt (egyik az ún. függetlenek 20-as frakciójából, a másik a 17 tagú SMER-frakcióból). Az én megbízatásom nem került szavazásra, mivel erről nem a képviselő-testület dönt, hiszen ez munkaszerződés az elnök és közöttünk. Mégis ennek a tegnapi ülésnek a következménye, hiszen a megegyezés az volt, hogy ha megtörténik a két alelnök megválasztása, az a korábbi megegyezések megpecsételése, amelynek a lényege az MKP elnöki megbízottjának munkakezdése és a rimaszombati megyei iroda létrehozása. Így most már elmondhatom, hogy hétfőn megkezdtem megbízatásom, az iroda pedig pár héten belül megnyílik.

- Pontosan mit jelent ez a poszt a megye magyarsága számára?

Lehetőséget, hogy együtt a képviselőkkel sokkal hatékonyabban kezelhessük a mindennapos problémákat. Sőt, azt is mondhatnám, hogy a képviselők munkájának a gördülékenyebbé tételét is szolgálja ez a poszt. Én legalábbis úgy képezem, hogy egyfajta szervizmunkát is fogok végezni számukra. Tárgyalásokra kell majd járnom, egyeztetni, dokumentációkat elkészíteni, esetleges beruházókkal tárgyalni, polgármesterek felvetéseit továbbítani, azt a kapcsolatrendszert, amit 16 éve kiépítettem, átadni, hogy gördülékenyebb legyen a munka. Nem lesz könnyű, de hiszem, hogy közösen a régió képviselőivel megtaláljuk azt a módot, hogyan lehet eredményeket elérni. Ne feledjük, munka, tennivaló van elég a déli járásokban.

- Mik lesznek az Ön hatáskörei?

A törvény a megyékről világosan fogalmaz egyrészt az elnök jogköreiről, másrészt a képviselők jogairól, kötelességeiről. Én megbízott leszek konkrét feladatokra, amikkel az elnök bíz meg: gondoljunk például a déli járások infrastrukturális fejlesztéseire, amelyek határon átnyúlóak: Ipoly-hidak, közúti határátkelők kérdése, buszjáratok Magyarország felé, magyarországi befektetők keresése, és még sorolhatnám.

- Mondhatjuk azt, hogy az MKP „kormányba” került a megyén?

Igen, egyértelműen elmondhatjuk, hogy az MKP helyzetbe került. Része lett a megyei kormányzatnak a saját öttagú frakciójával, így alkot egy 42 tagú képviselői tábort az elnök támogatására.

- Valójában ki az ellenzéki tábor a megyei önkormányzatban?

Valójában 7 képviselő nem tagja valamelyik klubnak, frakciónak. Azt azért kötelességem elmondani, hogy attól még nem biztos, hogy ő maga ellenzéki képviselő. Ő ugyanolyan képviselő, mint a többi: a saját járásáért küzd! Csak nem biztos, hogy felvetései támogatásra találnak a többségnél. Az idő majd eldönti, hogy ki hol áll, mennyire tud együttműködni másokkal.

- Most tehát indulnak az Ön számára a dolgos hétköznapiak. Melyek lesznek az első teendői?

Az első teendőmön már dolgozom, jelentést kell tennem az elnöknek az Ipoly-hidak kérdéseinek jelenlegi állapotáról. Három híd kérdése merült fel EU-s pályázatok formájában: Ipolyhídvég-Drégelypalánk, Ipolyvarbó-Órhalom, Szécsénykovácsi-Hugyag. Az elkészültségük állapotáról kell beszámolót készítenem és hétfőn leadnom, hogy a megye vezetősége számára világos legyen, mi a teendő, hogyan tudunk segíteni az alulról jövő polgármesteri kezdeményezéseknek.

- Bizakodhat tehát a megye magyarsága? Pozicionáltuk magunkat?

Nem győzöm mondani, hogy teendő van bőven, dolgozni kell. Én erre el vagyok készülve, ha nem lennék, nem is vállaltam volna a megbízatást. A válaszom tehát: igen, pozicionáltuk magunkat!

Papp Sándor

A megyei önkormányzatban

Jámor László

a külkapcsolati bizottság elnöke

Március 1-én tartotta legutóbbi ülését Besztercebánya Megye Önkormányzata. Jámor Lászlót, a Magyar Közösség Pártja régi-új megyei képviselőjét kérdeztük, egyebek mellett miről tárgyaltak a megyei parlamentben.

- Fontosnak tartom kiemelni, hogy döntés született az elnöki megbízott tisztségéről. Ezt az alelnöki funkcióval felérő posztot Csúsz Péter fogja betölteni. A testületi ülésen sor került az alelnökök megválasztására és a bizottsági posztok elosztására is. A két alelnök: Ľubica Laššáková és Stanislav Horník. A bizottságokat illetően az MKP frakciója nem panaszkodhat, hiszen sikerült elérnünk, hogy megkaptuk a külkapcsolati bizottság elnöki tisztségét, amelynek élére engem választottak meg. Az oktatási bizottságban az alelnöki tisztséget pedig a rimaszombati Rigó László tölti be.

- A külügyi bizottság elnökeként mit tart legfontosabb feladatának?

- A bizottság tagjaival közösen mindenekelőtt arra fogok törekedni, hogy minél eredményesebbé tegyük a határon átnyúló kapcsolatokat. A határon átnyúló támogatások hatékonyabb felhasználása, az átkelők kiépítése szintén a céljaink között szerepel. Nem utolsósorban azon leszek, hogy a járásunkban megépüljön a három Ipoly-híd, mégpedig Órhalom-Ipolyvarbó, Drégelypalánk-Ipolyhídvég és Hugyag-Szécsénykovácsi között.

-bgy-

Meggyilkolták Ján Kuciak újságírót és élettársát

A KÜRTÖS szerkesztőségében is megrendülve fogadtuk Ján Kuciak oknyomozó újságíró és élettársa meggyilkolásának hírért. Február utolsó hétvégéjén a Galánta melletti nagymácsédi családi házában az élettársával együtt meggyilkolták az Aktuality.sk fiatal oknyomozó riporterét.

Mindkettőjükkel egy-egy, löfegyverből leadott lövés végzett. A mindössze huszonhét éves Ján Kuciakot mellkason lőtte a gyilkosa, a barátnőjével pedig fejlövés végzett. A kettős gyilkosság után Tibor Gašpar országos rendőrkapitány úgy nyilatkozott, az eset annál sokkal rosszabb, hogy Szlovákiában még nem volt rá példa, hogy egy újságírót gyilkoltak volna meg. Gašpar szerint a gyilkosság legvalószínűbb indítéka az újságíró oknyomozói munkájával függ össze. Kuciak egyébként a politikai kapcsolatokkal rendelkező áfacsalók ügyében nyomozott. A rendőrfőnök az ezzel kapcsolatban tartott sajtótájékoztatóján kijelentette, a rendőrkapitányság maximális erővel és a lehető legtöbb eszköz bevetésével folytatja a nyomozást az ügyben, hogy válaszokat tudjanak adni a gyilkossággal kapcsolatban felmerült kérdésekre.

Március 2-án, pénteken sok szlovákiai és európai városban rendeztek megmozdulásokat Ján Kuciak oknyomozó újságíró és párja, Martina Kušnírová emlékére. Pozsonyban a nagy hideg ellenére mintegy 20 ezren vettek részt az emlékükre szervezett meneten. Ez volt a legnagyobb tömegrendezvény Szlovákia fővárosában a 89-es bársonyos forradalom óta.

Lapzártánk idején egyelőre nem tudni, miként alakul majd Szlovákiában a politikai és társadalmi válság.

B.Gy.

Megemlékezéseket tartottak Nagykürtösön is

Polgári kezdeményezésre, Jozef Filkus és Bohuslav Beňuš szervezésében március 2-án Nagykürtösön is, sok szlovákiai városhoz hasonlóan, megemlékezést tartottak a brutálisan meggyilkolt Ján Kuciak oknyomozó újságíró és élettársa, Martina Kušnírová emlékére. A zimankós időjárás ellenére szép számban voltak jelen a kultúrház előtti téren, ahol mécseket, gyertyákat gyűjtöttek a két fiatal áldozat emlékére. Az ismert regionális politikus, Jozef Filkus volt a rendezvény főszónoka. A kormánypártok irányában elhangzott éles hangú beszéde után a Miatyánk elimádkozásával ért véget a megemlékezés, amelyen a Magyar Közösség Pártját Balík László járási elnök képviselte.

Március 9-én, pénteken tüntetэшullám söpört végig az országon Pozsonytól Kassáig. Nagykürtösön közel kétszázan, túlnyomórészt fiatalok vettek részt A tisztességes Szlovákiáért címmel szervezett tiltakozó megmozduláson. Most is, mint az egy héttel korábban tartott megemlékezésen, ezúttal Káder Jenő megnyitó szavai után, Jozef Filkus vállalta a rendezvény szónoki szerepét. Beszédében a belpolitikai történelem margójára egyebek mellett kijelentette, Soros Györgynek semmi köze sincs ezekhez a megmozdulásokhoz, az emberek igazságérzetüket követve vonulnak az utcákra, terekre, hogy mélyreható változásokat, a kormány menesztését követeljenek adjanak a maffiaállam elleni jogos tiltakozásuknak. És nem utolsósorban határozottan követelik Ján Kuciak oknyomozó riporter és jegyese, Martina Kušnírová meggyilkolásának alapos és független kivizsgálását.

A demonstráció a Miatyánk elimádkozásával és a szlovák himnusz eléneklésével rendbontás nélkül ért véget.

-bgy-

Lakossági fórumot tartottak Inámban

Inám Község Önkormányzata 2018. március 11-én lakossági fórumot tartott a helyi kultúrházban, melyet megtisztelt jelenlétével Jámbor László, a Besztercebányai Megyei Önkormányzat képviselője is.

Az eseményen az elmúlt négy év munkájának értékelése mellett a közeljövő lehetőségei és tervezett beruházásai is napirendre kerültek Régi Zsolt polgármester tartalmas beszámolójában szólt a megvalósult és már zajló beruházásokról, tervekről, vagyis a választási programteljesítéséről.

NM

Nőnap egykor, nőnap most

Március 8. - nőnap. Manapság a virágüzletek, ajándékboltok és képeslapárusok kedvenc ünnepe, hasonlóan a Valentin-naphoz. Bár az utóbbi pár évtizedben bukkant fel, a nőnap történelme már régebbi időkre nyúlik vissza. A Szocialista Internacionálé Nőkongresszusa 1912-ben tette meg a nők választójogáért való küzdelem napjává március nyolcadikát.

Politikai támogatással került be tehát a köztudatba, szépen összefonták vele a munkásmozgalmi ideológiát. Hiszen a kommunista-szocialista rendszereknek kapóra jött a dolgozó anya, a férfierőt idéző elszánt munka-

végzés. A kötelezővé tett ünnepen valójában önnepelésről volt szó, hiszen a mintanő ideológiailag feddhetetlen, tanult, szakmája van, dolgozik, gyermeket nevel, főz-mos-takarít, és mégis mindig mintha skatulyából húzták volna elő. Valamint az ünnepet kísérő rendezvények, gesztusok motiválhatták az eszme iránt egyébként nem nagy érdeklődést mutató elvtársnőket.

Miben nyilvánult ez meg? Kötelező brigádr rendezvényekben, szórakoztató műsorokban, ingyen étkezésekben. Egyes szocialista országokban munkaszüneti nappá, ünnepnappá nyilvánították e tavaszi napot. Az ideológiai nő a traktorista, a munkásnő, de a valódi elismeréseket az anyák kapták, nem csak eszmei, hanem anyagi juttatásokat adományozva nekik.

Ahogy puhultak azonban ezek a rendszerek, a tartalom is halványodott, már csak a külsőségek maradtak meg: virág, a munkahelyeken koccintás, az utolsó pillanatban vásárolt desszertek.

A '60-as években már Nyugaton is terjedőben volt az ünnep, az ENSZ a 70-es évek végén foglalta törvénybe a nők ünnepnapját. Bár ők már csak az ideológiától mentes, könnyedebb háttér-tartalommal bíró ünnepet fogadták örökbe.

A mai világban, az internetnek hála, esély sincs arra, hogy ez az ünnep feledésbe merüljön, a rengeteg reklám és kedvező ajánlat mellett ilyenkor szoktak felerősödni az emancipációs kérdések (nők megkülönböztetése, zaklatása, bérhátrány és egyebek), miközben azt halljuk, hogy ne csak egy napon kedveskedjenek a nőknek, az év többi napján is jár nekik/nekünk a tisztelet.

A magam részéről annyit fűznék hozzá, hogy igen kedves gesztus egy szál virág ezen a napon, örülök is neki, de pontosan tudom és érzem - hála a környezetemnek - hogy erőlködés nélkül jobban jön a köszönöm és az udvariasság.

Az internet alapján összeállította: Simoncsics Sára

KÖZÖTTÜNK ÉLNEK

Bemutatjuk: BÖHM ANDRÁST

Sokan ismerik a Zsélyben élő nyugdíjas Böhm Andrást, ám kevesen tudják róla, hogy rendkívül sokoldalú ember. Műszaki egyetemi végzettséggel rendelkezik, s ennél fogva természetesen otthonosan mozog a technikai dolgokban, de jártas a zenében, művészettörténetben, irodalomban, néprajzban, régészetben. Nyugdíjasként évek óta Szklabonyán a Mikszáth Emlékház idegvezetője, gondnoka.

- Hová vezetett az utad a gimnáziumi érettségi után?

- Felvételt nyertem Pozsonyban a Műszaki Egyetem elektromechanikai szakára.

- Az egyetem sikeres elvégzését követően kerültél Garamszentkeresztre.

- Igen, így van. Az egyetem elvégzése után rövid ideig a távközlés területén dolgoztam Garamszentkereszten, aztán az ottani alumíniumkohóban laborműszerek fejlesztésével, gyártásával, szervizelésével foglalkoztam. Később félvezető anyagok fejlesztésével, és végül napkollektorok fejlesztése és gyártási technológiája volt az, amivel a családnak a kenyeret kerestem. A beosztásom legtöbbször mint fejlesztő mérnök vagy fejlesztő csoport vezetője volt.

- Gondolom, tudták a munkahelyeden, hogy magyar vagy. Tiszta szlovák környezetben hogyan sikerült megtartani magyarságodat?

- Mindenki tudta, hogy magyar vagyok, mert hát mindenhol akadtak rajtam kívül is magyar emberek, akikkel magyarul beszélgettünk. Hogy megtartottam a nemzetiségemet, az természetes dolog, úgy mondhatom, hogy azt a szülői házból hoztam. Ott tudtam meg biztosan, hogy magyar vagyok és keresztény, de azt is, hogy aki igazi hazafi, az a másikat nem gyűlöli. Erről a gyerekkoromban szó is esett a családban, de főleg a körülöttem élő felnőttek viselkedéséből lett ez világos. (Hosszú téma, két oldal is kevés rá...) A gyerekeimmel pedig családon belül és családon kívül is mindkét nyelvet használtuk, így őket tulajdonképpen akár „két anyanyelvűeknek” is mondhatnám, mert hároméves korukban már biztosan tudták, hogy melyik felnőtt-höz milyen nyelven kell szólni. Mondtunk nekik magyar és szlovák mesét, olvastak magyar és szlovák könyvet. Egyszerű és könnyű. Ez a kétnyelvű környezet ajándék, s mindenki hibás, aki ezt a lehetőséget nem használja ki - akár szlovák, akár magyar család, ha kétnyelvű környezetben él.

- Nyugdíjba vonulásod után hazakerültél a szülőfaludba. Ahol, tegyük hozzá, polihisztor édesapád, Böhm József nagy megbecsülésnek és köztiszteltettségnek örvendett...

- Nyugdíj után hazaköltöztünk a szülői házba, Zsélybe. Ez pont az ezredfordulóra esett. Hadd tegyem hozzá, hogy számomra ennek a háznak, udvarnak, a gyerekkori emlékeknek

varázslatos megtartó értékük van. Megtartja a hagyományt a legpozitívabb értelemben, az értékeket, amelyeket az őseink évszázadokon át fejlesztettek és csiszoltak, amiket mi a szüleinktől vettünk át. (Ezt talán inkább versbe kellene foglalni, vagy megint hosszan elmagyarázni, nekem írásban átadni nehéz.)

- Több évtizednyi távollét után nem volt nehéz beilleszkedni a hazai környezetbe?

- A beilleszkedés nekem nem okozott soha problémát az életemben, azon kívül én Zsélyben éltem le a gyerekkoromat, én ide haza jöttem. A meglepetés abban volt, hogy nem azt a környezetet, azt a falusi társadalmat találtam, amit valamikor elhagytam. A megpróbáltatásokon átment, de minden téren fejlett falu helyett, ahol a gyerekkoromban már megvolt a természetes kétnyelvűség (ez nem könnyen fejlődött ki, de egy idő után a lakosokat tudásban, emberi kapcsolatokban mégis gazdagította), egy olyan közösségbe kerültem, amelyiknek felbomlott az egysége, elhatalmasodtak a negatív jelenségek. Olyanok mint az irigység, gyűlölet, egymás lenézése s szintén a primitív nemzetiségi intolerancia. Közben elgyengült az ambíció, a tette vágyás és sokszor csak az üres beszéd maradt. Ahelyett, hogy itt, a szülőföldünkön az adott helyzetben sikeres kétkultúrájú emberek lehetnénk, sok esetben nem vagyunk mi már se szlovákok, se magyarok, csak dicsekszünk, ki hogyan, ezzel vagy azzal.

- Újrindítója voltál Zsélyben a múzeumnak, a Victoria Kultúregyesületnek és sok egyéb kezdeményezésnek.

- Igen, a múzeum, a Victoria Kultúregyesület, mondhatom nyugodtan, hogy ez mind az előző generációtól maradt ránk, amelynek az egyik aktív tagja pont Böhm József volt. 2001-ben ezekkel kezdtük az akkor sikeresnek mutakozó tevékenységet az eredeti kultúra megmentését, amiben mint célok voltak a magyar nyelv, ének-, zene- és táncművelés, szokások, hagyományok felélénkítése és konzerválása. Fontos célunk volt egy kétnyelvű működő közösség felépítése, amiről ma már tudom, hogy naiv elképzelés volt. (Abban az időben, azon a helyen, azokkal az emberekkel.)

- Én úgy látom, igyekezeted nem volt hiábavaló.

- Én az eredményekkel nem dicsekedhetek (különben azokkal bőven dicsekednek mások), amit elértünk, csak rész-eredmények. S úgy van, hogy aki az építkezést elkezdte, de be nem fejezte, az nem nagyon dicsekedhet. A múzeum kiállításai 160 m²-en állnak, de múzeum nem működik, a műtárgyak zöme nincs lekonzerválva, a leltár épp csak hogy el van kezdve. A sok lelkes beszéd után az éneklés, zenélés a falu életéből tisztára elmaradtak, a Victoria Kultúregyesület ma már az alapokmányban lefektetett tevékenységet nem képes folytatni, a falunk írója és költője iránt az érdeklődést és tiszteletet nem tudtuk felébreszteni. A működő magyar közösség, az pedig valahol sokadszorra ismét indul a Csemadok égisze alatt. Bár adná rá az Úr az áldását. Én meg itt ülök, és igazából nincs mivel dicsekednem a világ előtt.

- Mi az, amiről nem kérdeztelek, de szívesen szólnál róla?

- Másnak talán csekélység, de nekem nagyon fontos. Hogy mi a kommunizmus, azt gyerekkorom óta tapasztalatból tudom, és azt is, hogy nem vagyok neki híve. De mégis, valamikor 1985 után, bizonyos rám nehezedő nyomásnak és fenyegetéseknek engedve, majdnem tagja lettem a pártnak. Az utolsó percben lépett hozzám egy egészen távoli ismerős, és néhány szóval megmondta: „Ne”, s rövid tanácsot adott, hol van a kiút. Ezért holta után is hálás vagyok neki.

Bodzsár Gyula

Farsangi jelmezbál HA FARSANG, AKKOR JELMEZBÁL

2018. február 11-én összegyűlt Apátújfalu apraja és nagyja, hogy ők is megünnepeljék a farsangi időszakot. Különösképp a gyerekek számára okozott ez a délután izgalmat, örömet és vidámságot. Szébbnél szebb jelmezekben vonultak fel, tündérlánytól egészen dinoszauruszig, szuperhősökig, volt itt minden. A falu legkisebb lakói is örömmel és csodával nézték, hogy vajon mi is zajlik

körülöttük. Nagyon élvezték ezt az alkalmat, ráadásul a helyi óvoda újonnan felújított termében jöhetett létre ez a farsangi délután. Az új falak ötletes farsangi díszekbe borultak a helyi Csemadok-alapszervezet tagjai, a község hivatal és az óvónénik segítségével. A szülők, nagyszülők örültek gyermekeiknek, ezért az ő jelenlétük is fokozta a hangulatot.

Nem is beszélve a zenéről, a finom üdítőkről, sütikről, szendvicsekről és az elmaradhatatlan fánkról. Ezek mind fontos elemei voltak a mulatós délutánnak, mert ugye néhány nap múlva be is köszöntött a böjti időszak. Amikor már a gyermekek jól kitombolták magukat, hazaérkezés előtt egy kis édességet kaptak útravalóra, ezzel megköszönve a jelenlétüket és az aranyos jelmezeiket.

Tóth Teréz

Vadászbál Ipolykérben

A szécsénykovácsi Arany Fácán Vadásztársaság második alkalommal szervezett vadászbált, amelyre február folyamán került sor Ipolykérben.

Bár szép holdvilágos este volt, a vadászat helyett kedves, természetszerető barátaink, kicsiny falunk lakosai és sok más tiszteletre méltó vendégünk jött mulatni, szórakozni.

Társaságunk ifjú tehetsége a vadászkürt hangjával jelezte a bál kezdetét. Köszöntő beszédet tartottak az egyesület vezetőségi tagjai, Kajtor Gábor és Ing. Daniel Ivan.

Tisztelettel és szeretettel üdvözölhettük a bálon megjelent vadász és nem-vadász vendégeinket, a földművelésügyi minisztérium államtitkárát, MVDr. Csicsai Gábor urat, a járási

vadászkamara irodavezetőjét Cúth Milan urat, Ipolykér, Inám, Csalár és Galábocs község polgármesterét. A köszöntő beszéd után egy csodálatos keringő hallatán a vadásztársaság tagjai kísérték a parketre párjaikat. A jó zenét a Fénix együttes, a finom vacsorát és ügyes kiszolgálást Krakovsky Tibor konyhaséf biztosította. Az est fénypontja, a tombola sem maradhatott el.

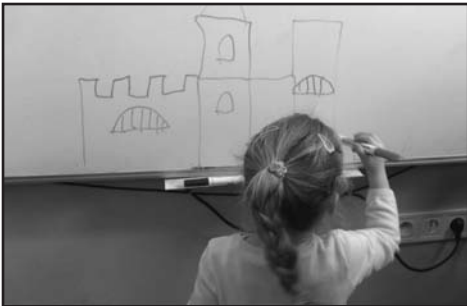
A sok tánc, szórakozás, jókedv, baráti ölelések, kézfogások végigkísérték a bál hajnalig tartó jó hangulatát... Egy vadászbál is lehet varázslatos esemény... Fauna és flóra kedvelői is lehetnek, és tudnak lenni egyedi.

Zsazsa

Óvodások II. Találkozója

„Három olyan dolog van, amelyet mindig eltanulhat a felnőtt a gyerektől: hogy kell ok nélkül örülni, hogy kell mindig valamilyen foglalatosságba merülni, és hogy kell kíméletlenül kiharcolnia magának azt, amit ő akar.“

Paulo Coelho

Akár a fenti idézet is lehetne a mottója annak a találkozásnak, amely immár második alkalommal került megrendezésre az Ipolybalogi Ipolyi Arnold Alapiskolában 2018. március 9-én. Erre a találkozóra 8 magyar tanítási nyelvű óvodát szólítottunk meg, melyek közül hét el is fogadta a meghívásunkat. A gyerekek esetében a szórakozás és a játék volt a nap főszereplője, míg kísérőik (szülők, óvodapedagógusok) betekintést nyerhettek az iskola életébe.

Nyolc órákor szívélyes fogadtatásban volt részük a vendégeknek, hiszen minden óvoda mellé egy diákunk csatlakozott, hogy ismertesse a napi programot. Majd az Ipolyi Arnold Alapiskola és a Művészeti Alapiskola diákjai szórakoztatták a vendégeket bohókás, játékos műsorokkal. Volt benne mese, zene, tánc és ének is. A műsor végén az óvodás gyerekek a szülői szövetség jóvoltából ajándécsomagot kaptak.

Ezt követően az óvodások tízóraizni mentek, míg a szülők egy kisebb megvendéglésen vehettek részt, ahol iskolánk igazgatója, Molnár Barnabás bemutatta az intézményt, és a gyógypedagógusunk, György Renáta beszélgetett a szülőkkel. A tízórai után két csoportra osztottuk az óvodásokat. Az egyik csoport a tornateremben élvezhette az ugrólóvár nyújtotta örömeiket, míg a másik csoport arcfestésen, bohóckodáson és kreatív foglalkozáson vehetett részt, váltva egymást. A játék és a szórakozás után a gyerekeket és kísérőiket egy közös ebédre invitáltuk az iskola éttermébe, s ez volt e mozgalmas nap zárása egyben.

A gyerekek arcát látva büszkén mondhatom, hogy a résztvevők nagyon jól érezték magukat, élvezték a műsort, az arcfestők munkája dicséretes volt, a bohóc lufiból hajtogatott kardja minden gyerek számára nagy élvezet volt, és hát ne hagyjuk ki az ugrólóvárat, ahová a gyerekek még ebéd után is visszavágytak.

Köszönetet szeretnék mondani az Ipolybalogi Községi Hivatalnak, Bálint Péter polgármester úrnak, iskolánk igazgatójának, Molnár Barnabásnak, a szülői szövetség aktív tagjainak (Csáky Tímea, Rados Katalin, Szuma Bea), továbbá Cseri Helenának, a szakácsnőnek - Kažimír Marikának és Bodzsár Emcsinek, valamint a segítő asszonyoknak: Cseri Katinak, Török Zitkának, Tóth Erzsikének, Molnár Évi nélinek, Zachar Katinak, Csíri Marikának és mindenkinek, aki hozzájárult e szép és nemes nap lebonyolításához.

Nedéfa Tímea, a szülői szövetség elnöke

Településeink értékei

Március 7-én Csicsón került sor a Közösség és érték - települési értékek feltárása konferenciára, egyben a Településeink értékei pályázat értékelésére, amelyet a Felvidéki Értéktár Bizottság és a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet (a Csemadok szakmai háttérinstitúciója) hirdetett meg még 2017-ben. A pályázat célja a felvidéki magyar nemzeti és helyi értékek felfedezése, regisztrálása, dokumentálása, feldolgozása, rendszerezése, e tudásanyag megismertetése közösségünkkel, s annak megőrzése a következő generációk számára. Ezen belül fontos, hogy a résztvevők megismerjék és dokumentálják saját településük, régiójuk értékeit, valamint alapvető ismereteket szerezzenek a Felvidéki Értéktárban és a Felvidéki Településmustrában nyilvántartott értékeikről.

A konferencián vendégként részt vettek többek közt Szakáli István Roland, a Földművelésügyi Minisztérium agrárfejlesztésért és hungarikumokért felelős helyettes államtitkár, dr. Horváth Zsolt, a Hungarikum Bizottság értéktárak kialakításáért felelős koordinátora, valamint Varga Tamás, a Vajdasági Magyar Értéktár elnöke. A konferencia fő programpontját a pályázók beszámolóí képezték, azaz hogyan valósították meg a pályázatukat, elképzeléseik felvázolása a további munkáról, milyen célokat kell kitűzniük maguk elé stb.

Huszár László, a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet igazgatója és Varga Péter, a Felvidéki Értéktár Bizottság elnöke elmondták, 22 értéktár bizottság vett részt a pályázatban, s azok közül 20 bizottság képviselői voltak jelen Csicsón. A pályázat zárásáig 1005 értékadat érkezett be az intézetbe. Az elért pontok összesítése után nyolc értéktár bizottság pénzjutalomban részesült, a többiek pedig emléklappal és kisebb ajándékkal térhettek haza. Az első helyen a Nagymegyeri Értéktár Bizottság végzett, a második az ógyallai, a harmadik pedig a bátkai lett. A Nagykürtösi Tájékoztató Értéktár Bizottság a pályázatban a 10. helyen végzett.

A szakmai konferenciával és a pályázattal tulajdonképpen lezárult egy szakasz. Huszár László elmondta: „A mi feladatunk az is, hogy azokat az emlékeket, értékeket, amelyek eltűnőfélben vannak, regisztráljuk“. Örvendestessé nevezte, hogy Felvidékszerző folyamatosan bővül a Felvidéki Értéktár Bizottságok száma, s azok egyre aktívabban kapcsolódnak be a helyi és regionális értékek összegyűjtésébe. A most induló, második szakasz új jelmondata: „Minden értéknek legyen közössége“.

Balogh Gábor

Megtartották a Tompa Mihály Országos Verseny járási fordulóját

Izguló, csinosan öltözött fiatalok és az őket biztató felnőttek töltötték meg a folyosót az ipolynyéki Balassi Bálint Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskolában 2018. március 8-án. Ekkor rendezte meg ugyanis a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya a XXVII. Tompa Mihály Országos Verseny járási fordulóját.

A 45 versenyző két műfajban, három-három kategóriában mutatkozott meg, a produkciókat 3 tagú zsűri értékelte mindkét esetben. A kategóriák első helyezettjei jutnak tovább az országos elődöntőbe, melyre Losoncon kerül sor 2018. március 23-án.

Kiálltak talpraesett alsósok, megilletődött felső tagozatosok, és abban a jelenlévők megegyezhettek, hogy igen magas szín-

A járási forduló eredményei:

VERS:

I. kategória:

1. helyezett: Nagy Ábel, Ipolynyék
2. helyezett: Varga Emma, Lukanénye
3. helyezett: Bakos Kincső, Ipolybalog

II. kategória:

1. helyezett: Baráth Viktória, Ipolynyék
2. helyezett: Balga Erik, Csáb
3. helyezett: Baki Patrícia, Ipolynyék

III. kategória:

1. helyezett: Hlavács Réka, Ipolybalog
2. helyezett: Baki Annamária, Ipolynyék
3. helyezett: Pásztor Lili, Ipolybalog

vonalú előadásokat láthattunk és hallhattunk. Személy szerint nagy örömet leltem abban, hogy a választott szerzők köre igen széles skálájú volt, klasszikusok (Petőfi Sándor) és kortárs alkotók (GreCsó Krisztián) műveiből szemezgettek. Külön meglepetés volt számomra, hogy a repertoárban több felvidéki író és költő műve szerepelt. A gyerekek ízes, palócos kiejtése pedig külön élményt nyújtott a hallgatóságnak.

Nagyon megkapó volt látni, hogyan izgulnak egymásért iskolatársak, barátok, hogyan mondanak köszönetet a versenyzők szüleiknek, tanáraiknak. Igen példamutató megmozdulás ez. Az eredményhirdetéskor pedig őszintén örültek a másik sikerének.

PRÓZA:

I. kategória:

1. helyezett: Kuzma Noé, Lukanénye
2. helyezett: Rados Franciska, Ipolybalog
3. helyezett: Nagy Olívia, Ipolynyék

II. kategória:

1. helyezett: Cibul'a Dominika, Ipolybalog
2. helyezett: Kovács Vivien, Lukanénye
3. helyezett: Bakos Csenge, Ipolybalog

III. kategória:

1. helyezett: Mics Lili, Ipolynyék
2. helyezett: Csáky Katalin, Ipolybalog
3. helyezett: Böjtös Natália, Ipolybalog

Gratulálunk a kategóriák győzteseinek és a továbbjutóknak, mindenkinek, aki részt vett a megmérettetésem, hiszen itt csak nyertesek vannak!

Simoncsics Sára

Jánossy Gábor

MAGYAR KERESZTÚT szent elődeink példájával

ság, elsősorban ezért ítélik halálra. Gondoljunk Szent Imrere, a tisztaság és férfias önmegtagadás példaképére, aki meghalt egy vadászaton. Szent Imre herceg az emberi számítást felülmúlóan ezután az égből mindörökre vezeti a magyar ifjúságot. Forduljunk hozzá nagy bizalommal, hogy járjon közben fiatalságunk tisztaságáért és önmegtagadásának gyakorlásáért.

Ne azzal foglalkozunk, hogy a környezetünk halálra akar-e ítélni minket vagy sem, hanem tartsunk ki az engesztelésben Szent Imre herceg példáját követve, aki éjszakáit is gyakran imádságban töltötte. *Szent Imre, kérünk, segítsd fiataljainkat a tisztaság megőrzésében!*

II. Jézus vállára veszi a keresztet

Szent László király vállára vette a keresztet, amikor a széthullóban levő hazánkat igazságos, szilárd jellemével kezdte vezetni, és hitéletében megerősíteni.

Az összetartás, az igazság útján járás mindig is kereszttekkel járt. Aki ezért hajlandó tenni, annak fel kell vennie keresztjét.

Néha úgy érezzük, hogy igazságban, szilárd jellemben élni a mai világban komoly kereszt, hiszen mindenféle fondorlat el akar téríteni minket. Ez ne tántorítson el az igazság útjáról.

Vegyük fel a keresztet, és kérjük: Szent László király, segíts, hogy az igazságos és szilárd jellem megerősödhessék bennünk!

III. Jézus először esik el a kereszttel

Először estünk el a tatárdúlás idején. De elesésünkkel egyben megállítottuk a tatárdúlást, és így megmentettük Európát attól, hogy feldúlják.

Eppen IV. Béla király uralkodott ebben az időben. Hazánk elestekor a gyermek Szent Kingában már megszületett az elhatározás, hogy örök szüzességet fogadjon, melyet 40 éves boldog házasságában is megőrzött. Így szolgálta a lengyel nép

Ebben az összeállításban minden állomásnál egy magyar szent, boldog vagy tiszteletreméltó elődünk egy-egy tulajdonságát szemléljük, és azt példaként állítjuk magunk elé, kérve hozzá az adott szent közbenjárását.

A magyarság mindig is engesztelő lelkületű volt több mint ezer éve. Ez tükröződik abban is, hogy soha nem akart más népeket meghódítani, leigázni, megsemmisíteni. Amikor mégis más területeken járt hadseregével, akkor is vagy hazája védelmét biztosította vele, hogy saját földjét ne tapossa idegen katona, vagy elrablott értékeit kereste meg, és hozta haza.

Ez az engesztelő lelkület látszik az Árpád-ház kimagaslóan sok szent életű királyán, királynőjén, illetve királyfián és királylányán, akik szétszéledve Európában sok népnél a komoly hitélet beindítói, fellendítői lettek. Így történhetett meg például az is, hogy Portugáliai Szent Erzsébet földjéről magyar pálos szerzetesek jutottak el Amerikába, mely végső fokon Szent Imre herceg nevét viseli. De nemcsak a királyi családban, hanem, természetesen, a nép körében is igen sok szent életű magyart lehetett és lehet ma is találni.

Nem szabad elfelednünk engesztelő küldetésünket, melyet az egész világ lelki megsegítésére kell hogy megcselekedjünk ma is. Ezen feladatunk ellátásához kíván segítséget nyújtani ez a keresztút. Az elmélkedések felolvasása után rövid csendben gondoljuk át az elhangzottak ránk vonatkoztatható részeit, majd az összekötő éneket elénekkeljük. A stációk között még elimádkozhatjuk a Miatyánkot és/vagy az Üdvözlégyet.

I. Pilátus halálra ítéli Jézust

P: Imádunk téged, Krisztus, és áldunk téged,

H: mert szent keresztet által megváltottad a világot!

felemelkedését, és segítette a magyar nép dicsőségét. A szüzi tisztaság komoly erkölcsi érték. Az esetleges elesésből Szent Kinga segítségét kérve fel lehet állni.

Kisértések idején különösen kérjük: Szent Kinga, segíts, hogy az erkölcsi tisztaságban talpon tudjunk maradni!

IV. Jézus szent Anyjával találkozik

Engesztelő imádságos lelkületű életében Szent István király sokszor felajánlotta önmagát, családját és hazáját a Szent Szűz oltalmába. Ezt különös lelkülettel tette meg Szent Imre halálát követően. A Szűzanya elfogadta ezt a felajánlást, és Ő azóta hazánk királynője, aki hazánkat viszi szent Fia elé. Keresztútját járó hazánk így a Szűzanyán keresztül találkozik Jézussal.

Saját keresztünk vitele közben vagy hazánk keresztútját járva találkozhatunk Jézussal, ha elé megyünk, ha akarunk Vele találkozni. Ha szerető, nyitott szívvel járulunk eléje, az egy belső örömet nyújtó találkozás lesz, ahogyan Szent István király is a Jézussal és a Szűzanyával való lelki találkozásban tudott megnyugodni. *Szent István király, járj közben értünk, hogy a Szűzanyán keresztül minél gyakrabban találkozassunk Jézussal!*

V. Cirenai Simon segít Jézusnak a keresztet hordozni

Az engesztelő szentek segítettek keresztünket hordozni.

Boldog Özséb önként vállalta a rideg remeteéletet, összegyűjtve a remetéket rendi keretek közé. Életük egyik középpontja a keresztre feszített Jézus, másik központja pedig az Oltáriszentségben köztünk lakó Jézus volt. Jó lenne, ha minél többen csatlakoznánk Boldog Özsébhez és az Oltáriszentséget tisztelő többi szentünkhöz. Hiszen Jézus egyik legnagyobb keresztelhordozása a mai világban az, hogy őt az Oltáriszentségben meggyalázzák. Engeszteljük Őt szentségimádásainkkal is.

Boldog Özséb, könyörögj értünk, hogy az Oltáriszentségben élő hittel meglássuk és dicsőíteni tudjuk Jézust!

VI. Veronika kendőt nyújt Jézusnak

IV. Béla király felajánlását leánya, Szent Margit önként, tudatosan magára vállalta, és kitartott Krisztus keresztje mellett. Sokat elmélkedett Krisztus szenvedéstörténetén. Ezzel nyújtott kendőt szenvedő Urunknak.

Engesztelésünkkel mi is kendőt nyújthatunk Jézusnak, és ezzel enyhítjük az Istenkáromlások miatti szenvedésében. Egyben elősegítjük, hogy a Szűzanya szeplőtelen szíve győzzön e világ fejedelme felett. *Szent Margit, kérünk, segíts minket, hogy kitartók legyünk az engesztelésben!*

VII. Jézus másodszor esik el a kereszttel

1456-ban Nándorfehérvárnál Kapisztrán Szent János a kereszt jelével és rózsafüzérrel, Hunyadi János és a magyar nép karddal és imával küzdött a török ellen, és Isten segítségével győztek. Később, például Egernél, ahol megvolt az imádságos háttér, szintén sikerült legyőzni az ellenséget, így tudtuk megmenteni Európát. 1526-ban Mohácsnál azonban nem volt, aki hitben összefogja hazánk népét, így a török sereg a megosztott magyar hadsereget legyőzte, és hazánk másodszor is elesett. Elesésünk legfőbb oka, hogy nem volt imádság és egység.

Erősen kell törekednünk az imádságos egységre családkban, plébániánkon, az Egyházunkban! Ahogy Kapisztrán Szent János és Hunyadi János meg a magyar nép egyek voltak az imában és a küzdelemben. *Kapisztrán Szent János, könyörögj értünk, hogy az igaz egység útját komolyan keressük!*

VIII. Jézus vigasztalja a siránkozó asszonyokat

Szent Erzsébetet, a külhonba került Árpád-házi királylányt férjén, Lajoson kívül érdemben senki sem tudta befogadni, mert a szegényeket gondozó és imádságos lelkülete idegen volt a türingiai örgróf udvarában. A rágalmozásokkor, a kitaszítottság nagy fájdalmában Jézus vigasztalta őt.

Amikor úgy érezzük, hogy ki akarnak taszítani minket a Kárpát-medencéből, amikor rágalmozással és hazugsággal támadják az igazakat, kérjük Szent Erzsébet közbenjárását, hogy Jézustól és a Szűzanyától mindig erőt kapjunk a megpróbáltatások viselésére. *Szent Erzsébet, járj közben értünk, hogy az igazakat érő támadások idején mindig megkapjuk Jézustól a helytállás kegyelmét!*

IX. Jézus harmadszor esik el a kereszt súlya alatt

1947-ben, a csalárd parlamenti választás révén, a keresztény hit és a Boldogasszony iránti áhitat miatt harmadszor esett el hazánk. Eppen ebben az időben egy hitében lobogó bíboros, Mindszenty József vezette Egyházunkat. Látva a körülményeket ő lélekben felkészült, hogy életét adja Jézusért és hazájáért. Végül fehér vértanúság, börtön és hazájából való elűzetés lett a sorsa. Órá azóta is példaképként emlékezhetünk. Hálát kell adnunk az Úrnak, hogy Mindszenty bíboros atya kérését tudjuk már teljesíteni, és megvan az egymillió engesztelő magyar. Ez arra sarkalljon bennünket, hogy a meglevők tartsanak ki, és még többen vállalják az imát és az engesztelést.

Engesztelésünkben kövessük Mindszenty József példáját, hogy a harmadik elesésünkből is fel tudjunk állni!

Tiszteletreméltó Mindszenty József bíboros atya, imádkozzál értünk, hogy kitartóak legyünk Jézus követésében!

X. Jézust megfosztják ruháitól

Jézustól elvették az emberileg látható utolsót, a ruháját.

Jézus példáját szem előtt tartva osztotta meg ruháját Szent Márton püspök a ruhátlan koldussal. Később is a szegények védelmezője, felemelője volt, ezért választotta hazánk védőszentjének Szent István király.

Ugyanígy évszázadokkal később Boldog Batthyány-Strattmann László is, megfosztva magát a vagyonosodástól, a szegények orvosa lett. Szent Márton püs-pök, Boldog Batthyány-Strattmann László és a hozzájuk hasonló szentjeink segítségét kérjük, hogy a szegényeket észrevegyük, és igyekezzünk támogatni hitben, anyagiakban - lehetőségeinkhez mérten.

Szent Márton püspök és Boldog Batthyány-Strattmann László, segítetek, hogy mindig legyenek olyanok, akik felkarolják hazánkban a segítségre szorulókat!

XI. Jézust keresztre szegezik

1920-ban a trianoni döntéssel keresztre szegezték hazánkat.

Ahogy Jézusnál, úgy ebben a döntésben is emberi számítás szerint végleges halál, az eltüntetés volt a cél. Ebben az időben Boldog IV. Károly volt a magyar király, aki komolyan vette a Szent Koronára tett esküjét, és a békességért inkább a számkivetést is vállalta. De emlékeznünk kell a később meghurcolt testvéreinkre is, például Endrédy Vendel ciszterci apátra, aki hat év magánzárkát viselt el Krisztusért. Endrédy Vendel, Márton

Áron gyulafehérvári püspök és a többiek hősies példaképe bátorítson minket! Ha keresztre szegezetttségünkben Krisztusba kapaszkodunk, Vele együtt leszünk a feltámadásban is! Csak ki kell tartanunk az imádságban és a keresztúton.

Boldog IV. Károly király, tiszteletreméltó Endrédy Vendel apát és Márton Áron püspök, könyörögjetelek értünk, hogy ne keseredjünk bele a keresztre szegezetttségünkbe!

XII. Jézus meghal a kereszten

Egyeseket a hitük szilárd megtartásáért meg is ölték, mint például Boldog Romzsa Tódor görögkatolikus püspököt vagy Brenner Jánost áldozópapot.

Ahogy Jézus a halála előtti percekben a jövőre tekintett, és Jánosra bízta Anyját, valamint Anyjára Jánost, úgy mi is előre kell hogy tekintsünk, és önmagunkat, fájdalmainkat rá kell bízunk a Szűzanyára. Boldog Romzsa Tódorhoz, Brenner Jánoshoz hasonlóan a legvégsőkig tartsunk ki a hitben, jó példát mutatva ebben a zavaros világban. *Boldog Romzsa Tódor és tiszteletreméltó Brenner János, könyörögjetelek értünk, hogy - akár életünk árán is - ki tudjunk tartani az igaz hitben!*

XIII. Jézus testét leveszik a keresztről és Fájdalmas Anyja ölébe fektetik

Hazánkat már Szent István király a Szent Szűz ölébe helyezte. Ezt azóta többször megismételték hazánk püspökei.

Aki a Szent Szűz ölébe helyezi életét, azt a Szent Szűz Jézus követésére tanítja. Ezen az úton már sokan jártak, és sokan el is jutottak odáig, hogy életüket tudták adni másokért. Így tett például Boldog Apor Vilmos püspök és Boldog Salkaházi Sára is, akik életük árán mentették meg embertársaikat. Boldog Apor Vilmos és Boldog Salkaházi Sára példájára el tudjuk-e képzelni, hogy életünket adjuk másokért, szereteteinkért?

Boldog Apor Vilmos és Boldog Salkaházi Sára, könyörögjetelek értünk, hogy teljes bizalommal a Szent Szűz ölébe tudjuk helyezni magunk és hazánk sorsát!

XIV. Jézus holttestét sírba teszik

Jézus a hagyomány szerint 33 évet élt, melyből nyilvános működése 3 év volt. A sír csak 3 napig tudta fogva tartani. A sír a test átmeneti fogságát adja a hívő embernek. Némelyek sok szenvedésen keresztül tartanak a sír felé, mint például Kaszap István. De ha a szenvedésünket fel tudjuk ajánlani Istennek és a Szent Szűz céljaira, akkor a sír nem tud fogva tartani minket.

Kaszap István szenvedést felajánló lelkületét követve ajánljuk fel kisebb-nagyobb szenvedéseinket hazánk lelki megújulására, hogy hazánk sorsa ne eltemetetés, hanem feltámadás legyen, mely Szent Pio atya szerint a világ csodálkozását fogja kiváltani. De addig még sokat kell engesztelnünk, imádkoznunk és bőjtölnünk.

Tiszteletreméltó Kaszap István, imádkozzál értünk, hogy a szenvedéseket mi is Isten iránti szeretetből tudjuk elviselni.

Befejező ima

Istenünk, hálát adunk Neked, hogy engesztelő feladatunkat eddig több-kevesebb sikerrel el tudtuk látni, és hogy oly sok viszontagságot átélve mégis itt állhatunk előtted.

Hálát adunk azért is, hogy oly sok szentet adtál hazánk-nak! Köszönjük példás életüket! Add, hogy életszentségükből erőt meríthessünk mindennapjaink megszentelésére.

Magyarok Nagyasszonya, kérünk, hogy oltalmazó kezed, mely történelmünk folyamán sokszor megvédett minket, maradjon továbbra is hazánk felett, hogy ne fáradjunk bele évezredek feladatunk, az engesztelés folytatásába, magyarságunk és kereszténységünk megőrzésébe.

Hazánk szent őrangyala, nyújtsd ki védő jobbod, hogy ellenségeink ne tudják véghezvinni tervüket.

Hazánk néven említett és névtelen szentjei, kérünk titeket, imádkozzatok velünk hazánk lelki felemelkedéséért!

Istenünk, add, hogy elődeinkkel és gyermekeinkkel együtt, mint egy nagy család, megláthassuk hazánk hitbeli feltámadását, mely tudjuk, meg fogja hozni emberi gyümölcsét is. Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

Esterházy Jánosra emlékeztek Nagycsalomján

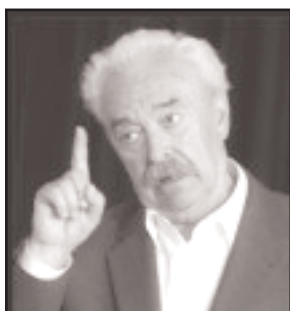
2018. március 11-én Nagycsalomján tartottak megemlékezést gróf Esterházy János halálának 61. évfordulóján. A szentmise utáni koszorúzásra a templom előtti Esterházy-emlékoszlopnál került sor, amely 2012-ben a Csemadok és a helyi önkormányzat kez-

deményezésére készült. Az Oláh Szilveszter által készített bronz reliefen Esterházy János portréja látható. A ünnepség keretében a Csemadok alapszervezetének elnöke, Pásztor Roman és az MKP helyi szervezetének elnöke, Szuchetka Erika helyezték el az emlékezés koszorúit.

Pásztor Roman

Végső búcsú Szabó Rezsőtől

A család tisztelői és barátai 2018. február 23-án a pozsonyi krematóriumban vettek végső búcsút dr. Szabó Rezsőtől, a Csemadok egykori főtitkárától, társelnökétől. Az alábbiakban részleteket közlünk Bárdos Gyula elnök búcsúztató szövegéből:

Szabó Rezső neve összeforrt a Csemadokkal. Az iskolai éveit idehaza töltö, jogi tanulmányait Budapesten kezdő és onnan hazaérkező fiatalember 1952-ben lett a Csemadok munkatársa.

Röpke három év elteltével a Csemadok KB titkára, majd egy rövid ideig a Szövetség hetilapjának, a Hétnek a főszerkesztője, de 1960-ban már a Csemadok főtitkára, egészen 1968-ig. Ekkor egyike volt azoknak az értelmiségieknek, akik megfogalmazták a szlovákiai magyarság követeléseit. A megtorlás nem maradt el. 1970-ben kizárták a Csemadokból, de nem tudták kizárni a Csemadok-tagok szívéből. Harcostársaival folyamatosan tartotta a kapcsolatot. A 80-as évek elején már sűrűbben látogatott el közénk. Tudtuk, nem félszéből, de féltésből nem jött addig is gyakrabban. ... És segített rábeszélni, meggyőzni a hozzá hasonló sorsra jutottakat, hogy érdemes ismét bízni a Csemadokban, hiszen felnőtt egy új generáció. Így érkezünk el 1989-hez. A Csemadok pozsonyi székházában tartott emlékeztető december 6-ai tanácskozáshoz, amelynek az előkészítésében Szabó Rezsőnek oroszlanrésze volt. Az eredmény ismert: rehabilitációk, társelnöki, alelnöki tisztség vállalása; harc a megváltozott körülmények között a Szövetség jobb létezési feltételeiért. ... Ha kellett, akkor az első ajtónállóval, ha szükséges volt, akkor a miniszterrel vagy a kormányelnökkel találta meg a jó ügy érdekében a közös hangot. Rengeteget kilincsel társaival együtt a Csemadok pozsonyi épületének a megszerzéséért - sikerrel. A Csemadok Életmű Díját az elsők között kapta meg. Aztán egy ideje látogatásai el-elmaradoztak. „Majd legközelebb, addig is figyeli a munkánkat” - kaptuk a választ érdeklődésünkre. De már nem jön többé. Utolsó személyes találkozásunkkor a lelkemre kötötte: ne feledd, a Csemadoknak mindig a közösséget kell szolgálnia, mert ez a küldetése.

Rezső bátyánk, nyugodj békében!

Franciscus

Ez a név éveken keresztül sok katolikusnak egyből Isten szegénykáját, Assisi Szent Ferencet juttatta eszébe. De, ha van is ismerősi körünkben Ferenc nevű rokonunk, akkor is csupán ők jutottak eszünkbe egy évben akár többször is, amikor ki-ki a névnapját (védőszentjének emléknapját) ünnepli.

Öt éve (2013) március 13-án azonban berobbant ez a név a köztudatba. Meglepetten hallottuk, amikor pár nappal korábban XVI. Benedek pápa - felismerve fizikai korlátait az mondta, hogy átadja a péteri tisztséget - nyugdíjba vonult. S a bíborosi kollégium döntése értelmében új pápa ült Szent Péter székébe.

Nem is hallottuk nevét, azóta azonban sokan emlegetik. Még az Év Emberének is megválasztották. Egy-egy megnyilatkozása sokakat felráz, másokat mehökkent, az érzékenyebbek sértve érzik magukat. Mert, amikor a pápa szól, mindenki érintve érzi magát. Így vagy úgy, de hozzánk szól. Nem titulálja gondolatainak a tévedhetetlenségét, de megimádkozott üzenetként lelkiismeret gyanánt szól hozzánk. Hogy üzenetét aktuálisan magunkra hogyan vesszük, ez már a mi feladatunk, de általánosan megfogalmazott beszédeire mindenki kíváncsian figyel.

Nem azért kell szeretnünk őt, mert tökéletes és büntelen, hanem mert ő hordozza azt a valóságot, amit Krisztus Urunk akart: Ő erősíti meg testvéreit. Péterért imádkozott Jézus, és azóta imádkozik az Atyánál a mindenkori pápáért is. Az édesapánkat sem azért szeretjük, mert makulátlan, hanem azért, mert atya, aki (akár tökéletlenül is) teljesíti Istentől rendelt küldetését. A pápának pásztori tisztsége csak Krisztusban van! - és ezt tudja Ferenc pápánk is.

Húsvétra készülve, a Passióban hallunk egy nevet, Kaifásét. Nem büntelen, de főpap. És, mint ilyen, Istentől rendelt feladata volt. És talán még ő sem értette igazán, de tolmácsolta Isten üzenetét, amikor Jézusról így nyilatkozott: „Inkább egy haljon meg a népért” (Jn 18,14). Kaifás főpapi tisztség az újszövetség népénél Jézus átvette, és Péterre bízta. Az apostolfejedelm halála után viszont örökölhette a vezető tisztség: első az egyenlők között. És mindenben a pápa sem tévedhetetlen, csak hit és erkölcs dolgában, ha azt „ex chatedra” nyilatkoztatja ki (ez dogma, hitigazság!), de mégis Isten embere. És ez benne a csodálatos! Isten továbbra is bíz az emberben! Az egyetemes Egyháznak egyik legalapvetőbb tulajdonsága, hogy van pápánk. Jelen esetben őt most Franciscusnak, vagyis Ferencnek ismerünk. És mi szeretni akarjuk a pápánkat, mert benne, személyében Isten is szeret bennünket! Amikor mi a pápának örülünk, akkor amellet teszünk hitet, hogy itt, a földön és majdan az örök életben is van egy végső fórum, ahol minden rendeződni tud!

Tartsd meg, Isten, szentatyánkat, Krisztusnak helytartóját!

Balga Zoltán

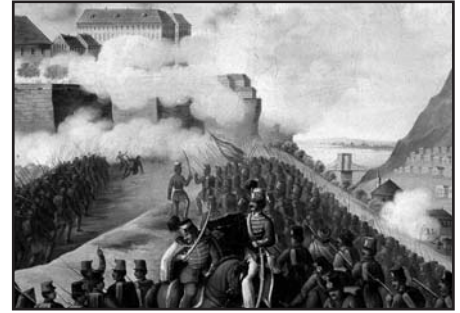
Az idén Görgei-év van meghirdetve, születésének 200. évfordulója alkalmából. A szabadságharc bukása után egyedül ő lett a magyar szabadságharc „árulója”. Mi ennek a magyarázata? Ki volt Görgei Artúr?

A Görgei család egyike volt a Felvidék, ezen belül a Szepesség legrégebb magyar nemesi familiáinak. A 16. században a család áttért az evangélikus hitre, s a Habsburgok és az erdélyi fejedelmek háborúi során rendre az utóbbiak oldalán harcolt. A 10 gyermekes családból négyen érték meg a felnőttkor. Artúr 1818. I. 30-án született, a késmárki evangélikus líceumban kezdte meg tanulmányait, melyet kitűnő eredménnyel végzett el. A katonai pályát választotta, így lett a tullni utászkariskola tanulója, s tanulmányait itt is tanárai legteljesebb megelégedésére végezte. Tanulmányai befejeztével 28 tantárgyból legjobb, 6-ból jó minősítést kapott. Iskolái elvégzése után előbb a Wasa-gyalogezredhez, majd a bécsi magyar királyi nemesi testőrséghez került. A testőrök öt évig tartó szolgálata (képzése) után 1842. május 1-én főhadnagyi rangban a jászkunsági kiegészítésű 12. (Nádor) huszárezredhez vezényelték, ahol 1845. július 31-ig szolgált. 1845 júliusában - kiváló minősítéssel - rangjának megtartása nélkül elhagyta a cs. kir. hadsereget. Kilépését követően szeptembertől Prágában, az egyetemen kémiai tanulmányokat folytatott. 1848. március 29-én megnősült, majd Toporcra utazott. Tanúja volt a bécsi forradalomnak és a prágai forradalmi mozgolódásoknak, de élénk figyelemmel kísérte a magyar-

Görgei Artúr

országi eseményeket is. Önálló tudományos munkáját közzétette a korszak híres tudományos folyóirata. A tudósjelölt a tiszteletdíjat és a különnyomatokat csak 1851 őszén Klagenfurtban kapta meg, amikor már egész Európa ismerte a nevét - ámbar nem vegyészti ténykedése miatt. Még 1848 áprilisában Pesten pályázni szeretett volna a vegytani tanszékre, de Eötvös József miniszter elutasította őt. Ezért 1848 júniusában jelentkezett a magyar honvédségbe, s jó szervező-készségével csakhamar felhívta magára mind Batthyány Lajos miniszterelnök, mind Kossuth Lajos pénzügyminiszter figyelmét. Az örökös tartományokban szerződést kötött lökupa és gyutacs szállítására, s kidolgozta egy magyarországi lökupa- és gyutacsgyár terveit. Görgeit augusztus 27-én a Tiszán inneni önkéntes mozgó nemzetőrség táborának parancsnokává nevezték ki. Több sikeres katonai szereplése révén októberben már vezérőrnagyi rangban van, sőt az október 30-i schwechat-i győztes csata után Kossuth tábornoknak nevezi ki (négy és fél hónap alatt lett századosból tábornok, századparancsnokból hadtestparancsnok). A tavaszi hadjáratban már úgy vesz részt mint a főszerep ideiglenes fővezére. Április 15-én Kossuth neki ajánlotta fel a hadügyminiszteri tárcát, amelyet Görgei május 1-én el is fogadott, majd a hónap végén Debrecenben letette a miniszteri esküt. Buda bevétele után május 22-én a képviselőház Szemere Bertalan miniszterelnök indítványára altábornaggyá léptette elő, és a Magyar Katonai Erdemrend I. osztályával tüntette ki Görgeit, ő azonban nem fogadta el a kitüntetést. Az augusztus 9-i temesvári vereség után Kossuth Görgeit nevezte ki fővezérré, majd a katonai és polgári teljhatalom birtokosává. Görgei a teljhatalom birtokában még aznap haditanácsra hívta össze tisztjeit, s miután az orosz táborból beérkező hadikövetek híradásából egyértelművé vált számára, hogy az oroszok nem hajlandók politikai kérdésekről tárgyalni, az orosz hadsereg előtti fegyverletételt javasolta - összhangban a minisztertanács előző napi döntésével. Ezt követően augusztus 13-án hadseregével a szőlősi mezőn letette a fegyvert az oroszok előtt. Amikor ellovagolt a III. hadtest katonái előtt, s azok még utoljára megéljenztek, Görgei kötélidegei is felmondták a szolgálatot, és sírva borult lova nyakára. „Isten veled, Görgei” - szólt a búcsú.

Görgeiéhez hasonló személyes tekintélye a szabadságharc hadvezérei közül

egyedül Bemnek és Damjanichnak volt. Mindezek alapján jogosnak tűnik a megállapítás: Görgei volt 1848-49-ben a magyar szabadságharc legjobb hadvezére, olyan katona, aki nem csak hazai, hanem európai összehasonlításban is megállja a helyét. Főleg az általa vezetett hadsereg sikereinek köszönhető, hogy Ausztria 1849. április végén saját gyengeségét beismerve kénytelen volt orosz segítségért folyamodni a magyar szabadságharc leverésére. Az pedig csupán a nemzeti önértékelés megszokott zavarai közé sorolható, hogy 1849 augusztusa után a közvélemény tekintélyes része nem a túlerőt, hanem a túlerővel szemben az észszerűség határáig ellenálló hadvezért tette felelőssé a vereségért. Ez a téves ítélet volt az a tényező, amely a későbbiekben is megakadályozta, hogy Görgei az 1867 után önállóságát visszanyert Magyarország közéletébe és katonapolitikájába tudásának megfelelő mértékben bekapcsolódhasson.

Görgei - I. Miklós orosz cár követelésére - 1849. augusztus 22-én amnesztiát kapott, s Klagenfurtba száműzték. 1849-1867 között a karintiai Klagenfurtban, majd Viktringben élt rendőri felügyelet alatt feleségével s itt született két gyermekével. Görgei a kiegyezés után először 1867. július 20-án tért haza. Előbb különböző munkákat vállalt, a Pesti Téglagyár és Kőszénbánya Részvénytársulat intéző igazgatója, vasútépítkezési munkafelügyelő, később öccse, István ügyvédi irodájának munkatársa. 1884-től a Tisza Kálmán kormánytól kapott altábornagyi nyugdíjból élt. 1884. március 30-án 207 volt honvéd nyilatkozatban jelentette ki, hogy nem tartja Görgeit árulónak. Élete hátralévő éveit Visegrádon, illetve Budapesten töltötte. 1916. május 21-én, legnagyobb győzelmének, Buda visszavételének 67. évfordulóján Pesten, a Mária Valéria utca 17. számú házban érte a halál. Temetésén ott voltak a kor politikai és tudományos életének kiválóságai, s a honvédménház megjelent agg honvédei remegő kézzel tisztelegtek.

Hermann Róbert nyomán
összeállította Balogh Gábor

Szeretünk-e /még/ olvasni?

Ritkán jut eszünkbe a könyvek kapcsán Gutenberg neve. Éppen ötszázötven éve, 1468. február 3-án halt meg az emberi civilizáció történetében új fejezetet nyitó, mozgatható és cserélhető betűkkel való könyvnyomtatás feltalálója, a német Johannes Gutenberg ötvösmester. Csak találgatni lehet, hogy e csodálatos találmány óta hány és hány millió vagy milliárd könyvet nyomtattak szerte a világban.

Mindez arról jut eszembe, hogy március hagyományosan a könyv hónapja. Nyomban felteszem a kérdést, van-e még a könyvnek rangja az internet berobbanása óta? Mert manapság ahová csak nézünk, mobiljukon, táblagépükön billentyűzetet nyomogató embereket látunk, és nemcsak fiatalokat, hanem felnőtteket is. Sokakban felmerülhet a kérdés, olvasnak-e egyáltalán ma még a fiatalok. Olvastam valahol, hogy a könyv az ember számára kincs lehet, egy igazi bensőséges barát. Egyre szembevetőbb, hogy évről évre kevesebben olvasnak, kevesebben járnak könyvtárba. Ha valamit tudni szeretnénk, már inkább az internet segítségével keressük meg, hiszen gyorsabban és több információhoz tudunk egy helyről hozzájutni. Mégis egy könyvet kézbe fogni, átlapozni, sokkal személyesebb és bensőségebb, mint a monitorról elolvasni valamit. Ahogy a jelentős egyházi író, Kempis Tamás írta egy helyen: „Mindenben nyugodalmat kerestem, de csak egy sarokban, könyvvel a kezemben találtam rá.”

Ma már a könyv hónapjában is egyre ritkábban emlegetjük, hogy a könyv a legjobb barát, holott régebben ez volt a hónap jelmondata. Valóban, a könyv a legjobb barát? Igen, mert ha unatkozol, lefoglal. Ha fáradt vagy, kikapcsol. Élményt ad, elgondolkodtat, elvarázsol, ismeretet bővít, átlényegít.

Sorjáznak a kérdések. Hogy állunk az olvasással? Rendszeresen járunk könyvtárba? Időnként bekukkantunk egy-egy könyvesboltba? Otthon ma már a könyvespolcokon könyvek helyett videokazetták, DVD- és CD-lemezek sorakoznak? Szeretteinknek, gyermekeinknek, unokáinknak születésnapra, karácsonyra ajándékozunk-e /még/ könyvet?

Tényleg, szeretünk-e /még/ olvasni? Mert: „Sokoldalúan fejlett, művelt társadalmat csakis szellemileg magasán képzett, művelt emberekkel lehet építeni. Ezt pedig csak olvasással, ismereteink gyarapításával érhetjük el. Ajánlatos, hogy ezt nemcsak márciusban, a könyv hónapjában tudatosítsuk, hanem rendszeresen az egész év folyamán.”

B.Gy.

„A könyvben nem az érték, ami le van írva, hanem amit kiolvasunk belőle. Minden szó arra való, hogy megindítson bennünk egy folyamatot, s mi ezt hitelesítsük.”

Kosztolányi Dezső

Babits Mihály:

Ritmus a könyvről

Óh ne mondjátok azt, hogy a Könyv ma nem kell,
hogy a Könyvnél több az Élet és az Ember:
mert a Könyv is Élet, és él, mint az ember -
így él: emberben könyv, s a Könyvben az Ember.

Tudom én, hogy ülj bár autód volánja
mögött, vagy a gyár köt, rabként, vagy a bánya -
mostoha vagy édes: az Élet leánya
lelked, s csak a forró Cselekvést kívánja.

De jaj, a Cselekvés! jaj, a híres Élet!
Próbáltuk eléggé, láthattuk, mivé lett?
Csatátér a világ, s minden csuromvér lett,
mióta az Írást legyőzte az Élet.

És azt se mondjátok, hogy elég a könyv már,
hogy sok is az írás, s elborít e könyv-ár,
s alacsony lármával tellik ma a könyvtár,
ami volt szent kincsek csarnoka, és mentesvár!

Mert a Könyv is élet, nem hideg kincs az se;
s mint az emberkertben, nem hiányzik gaz se:
de a gaz is trágya, ne bánjátok azt se!
Csak a Holnap tudja, jó volt-e vagy rossz-e?

Óh öntözd lelkünket, termékeny áradás,
melytől szőlőnkben a bölcs részegség csodás
bora érik, s melynek sodrán a tanodás
fiú messze tenger öbléig csónakáz!

Óh elröpítő bor, gyors csónak, tárt ablak!
Jó oktató, aki virgács nélkül oktat!
Választott, hű barát, ki sohase zaklat,
de kész a hívásra, s mindig ad, ha adhat.

Öröklött, nagy Varázs, holtak idézője,
messze nemzedékek egymáshoz fűzője;
mert csak a Könyv kapcsol multat a jövőbe,
ivadék lelkeket egy nemzetté szöve.

Ki nélkül a nép csak feledkező falka,
emlékezet! áradj szerte a magyarba!
Jaj, nem elég minket kapcsolnod a Múltba:
jelent a jelenhez kell kötőznöd újra!

Jelent a jelennel, testvért a testvérről
köss össze, Magyar Könyv, dús közös eszméssel!
S elszorított, fájó tagokba is érz el:
ne engedd zsibbadni, fussad át friss vérrel!

Különös háló, mely országokat fog be!
Óh megmaradt fegyver: út messze szívekbe!
Ködön át, bús társak, törjétek küszködve:
s fonjuk majd kis hálónk a Nagyba, az Egybe,

az Emberszellem szent hálójába, amely
idegent is szelíd testvérségbe emel,
mint titkos felhő, mely e földi vesztőhely
szegény elítéltjét ég felé viszi fel.

1929. tavasz, a magyar Könyv ünnepére.

„Fehérlaposok“, azaz járásunk kitelepítetteinek egy csoportja

A második világháború utáni, a felvidéki magyarságot ért megaláztatások egyike a „magyar-csehszlovák lakosságcsere-egyezmény“ keretében végrehajtott kitelepítés. Ez igen hosszú és keserves folyamat volt, amit megelőztek a különféle listázások, káderozások, spekulációk s a fehérlapok kiosztásai. A kiszemelték kálváriája ezzel azonban csak kezdetét vette, mert következett az emberek kiebrudalása saját otthonaikból a dermesztő hidegben; a teherautókra és a vagonokba pakolás, a hosszú és kilátástalan utazás, majd a megérkezés az idegen tájakra; a településeken való ellenszenves fogadtatás s a még sokáig tartó lelki keserűség, a nehezen vagy egyáltalán nem gyógyuló sebek.

Azzal, hogy honnan, kiket és hová vittek, már több kutató is foglalkozott itthon s az anyaországban egyaránt. Az ismertebb irodalomból most László Péter Fehérlaposok című könyvét említem (Szekszárd, 2005. 3. bővített kiadás). A szerző a dél-dunántúli régióra kiterjedő kutatások alapján mutatja be, mi történt ott 1947-1948-ban, illetve tételszerűen közli: a Felvidékről, kik és honnan kerültek Baranya megye 116 településére, Somogy megye 46 községébe, illetve Tolna megye 57 helységébe. Összesen 5806 magyar család 22 463 tagjáról van szó, akik egy része a mi járásunkból indult.

Nézzük hát, milyen adatokat találunk ott ránk vonatkozólag. Az egyik mellékletben szerepelnek járásunk ama községei, melyekből az érintett régióba telepítettek magyarokat. Megtalálható az is, hová hány család került. A községek közt találjuk Apátújfalut, ahonnan egy családot Nagykovácsiba telepítettek. Bussáról Jágóra toloncoltak ki három családot. Igen megnyirbálták a kicsi Gyűrkit: innen tizenkilenc család Ácsteszerre, egy Bakonypölöskére, hat Bakonyszombathelyre, egy Gannára, tizennégy pedig Hidegkútra került. Nem kímélték Ipolyhidvéget sem: tizenhárom családot Bándra, hetet pedig Püspöknádasdra toloncoltak. Az utóbbi helyre került tizenegy kelenyei család is. Ipolynagyfaluról egy-egy családot Gödre, illetve Püspöknádasdra telepítettek. Ipolyszécsénykéről négy család Bakonypölöskén, három pedig Gannán talált új otthonra. Rárósmúlyadról is kerül egy család Jágóra. Hangsúlyozzuk: ezek az adatok korántsem teljesek, tehát nem azt jelentik, hogy vidékünkön összesen ennyi családot kényszerítettek távozásra. Hisz az említett falvakból is telepítettek más helyre is magyarokat, több más helységből pedig ugyancsak egyéb régiókba vittek családokat.

Egy másik mellékletben Baranya, Somogy és Tolna ama falvait találjuk, melyekbe ugyancsak vittek magyarokat a mai Nagykürtösi járás községeiből. Itt pontos létszámot és neveket közölnek egyes falvakból. Nézzük hát eme adatokat is! 1947. január 26-án, illetve 27-én Bussáról hét személyt Jágóra vittek. Név szerint Barkó Istvánról, Varga Mihályról és Vámos Sándorról, né meg családtagjaikról volt szó. Ugyanezen időben Rárósmúlyadról Vámos Józsefet telepítették másodmagával ugyanide.

Ipolyhidvégről hét család negyven tagját toloncolták ki Püspöknádasdra. A legtöbben: Abelovszky János, Balázs István, Hegedűs József, Pásztor Márk, Pintér József és Ragács István földművesek voltak, de kitelepítették Donovald József tanítót is negyedmagával. A legnépesebb volt Pásztor Márk és Ragács István családja hét-hét taggal.

1948. október 23-án, az hídvégiekkel egyidőben Kelenyéről tizenegy család ötvenhat tagját toloncolták ki, ugyancsak Püsköknádasdra. Valamennyi családfő: Annus Mihály, Bodzsár Lajos, Klacsó Sándor, Koncz Imre, Koncz József, Koncz Sándorné özvegy, Pribránszky István, Pribránszky János, Szatmári József, Takács Sándor és Velebni Lőrinc földműves volt. Annus Mihálynak és Takács Sándornak hét-téttagú családja volt. Az ipolynagyfalusi Oroszlán Jánost négy családtagjával szintén az előbb említett kitelepítettek helyére vitték.

Mint majd látni fogjuk a következőkben, a megaláztatottak, a kisemizettek száma nagyobb lesz még; az emberek testi-lelki megnyomorítása végeláthatatlan. Ezért is kell emlékeznünk, a közösségünkben a kiszakítottak nevét megörökítenünk, megismernünk. A szakirodalomból és a szakirodalomban, a helyi gyűjtésekből s az egyes települések emléktábláin egyaránt.

Csáky Károly

Könyvajánló

Lőrincz Sarolta Aranka:

A Csehszlovák (Szocialista) Köztársaság katonája voltam

A napokban jelent meg az ipolybalogi Lőrincz Sarolta Aranka legújabb könyve A Csehszlovák (Szocialista) Köztársaság katonája voltam címmel.

A szerző - eddigi, a közelmúlt történelmét feldolgozó könyveihez hasonlóan - most is az oral history-t választotta kutatási módszerül. Jelen esetben a könyv második, terjedelmesebb részében alkalmazza ezt, amikor olyan, sorkatonai szolgálatot teljesített férfiakkal készít beszélgetéseket, akik a Csehszlovák Köztársaság vagy a Csehszlovák Szocialista Köztársaság idején vettek részt a kötelező kétéves katonai kiképzésen. A könyv első részében két visszaemlékezést olvashatunk, melyek közül egyik az első Csehszlovák Köztársaság idején szolgálatot teljesítő fiatal katona életébe enged betekintést, aki tapasztalatait, kalandjait, hányatatait egy verses-dalozó naplóban hagyta az utókorra, s ennek feldolgozása olvasható a könyvből. A második, majd kétszáz oldalas rész 13 interjúalany visszaemlékezéseit tartalmazza, akik Ipolybalogról, ill. a környező településekről származnak, ott élnek. Az ő történeteikből elevenedik meg a katonai szolgálatot teljesített magyar nemzetiségű fiatal emberek sorsa, melynek része volt a gyakori megaláztatás, a nyelvtudás hiánya okozta vidám vagy keserű élethelyzetek, a palóc magyar emberek szívóssága, kitartása, példamutatása, bajtársiassága, de valamennyiükben ott volt az igény, hogy helytálljanak, megfélemljenek, és megmutassák gerincességüket egy idegen nyelvi közegben, egy szigorú hierarchiára és fegyelmre épülő katonai alakulatban, vagy éppen kitűnjenek szorgalmukkal vagy tudásukkal a többiek közül.

Lőrincz Sarolta Aranka eddigi könyvei is pótolhatatlan értékkel bírnak, hisz olyan tudás- és tapasztalatanyagot gyűjtenek össze, közvetítenek egy régióról, egy letűnt, de nem feledhető korról, melynek átélői, hiteles szemtanúi közül csak kevesen vannak már életben. Legújabb könyvének adatközlői közül is már a megjelenés idejére többen elávoztak az élők sorából. Életük egy szelete, magatartásuk, helytállásuk e könyv segítségével marad időtálló, s lehet érdekes, tanulságos olvasmány nemcsak családjaik és utódaik, hanem minden, a közelmúlt iránt érdeklődő olvasó számára is.

Németh Ágota

Kerti munkák márciusban

Lassan megérkezik a tavasz. Az utóbbi években azt tapasztaljuk, hogy ez az évszak sokkal rövidebb, mint korábban volt. A hideg téli hetek után egyszer csak kisüt a nap, és rengeteg tennivalóval látja el a kertészkedőket. Ezért kell sietve elvégezni a tavaszi munkákat, mégpedig inkább korábban, mint később, mert a sok évtizedes tapasztalat azt bizonyítja, hogy a korai ültetés, metszés, magvetés és palántázás kisebb kockázattal jár, mint az elkészt, pláne a soha el nem végzett ápolás. Figyelemmel kell kísérni a meteorológiai előrejelzéseket, és elkezdni mielőbb a munkálkodást, mert az idejében elvégzett kerti munka a legjobb biztosítéka a gazdag nyári és őszi termésnek!

Március elején a legsürgősebb feladat a gyümölcsfák, a díszfák és díszbokrok, a szőlőoltványok és a rózsatövek ültetése, de ne feledkezzünk meg ezek alapos megöntözéséről sem, mert folyamatos és bőséges vízellátás nélkül a csemeték nem gyökeresednek meg. Sok munkát követelnek ilyenkor az idősebb, termő gyümölcsfák. Ezek törzsét és vastagabb ágait a kertészek a téli, kellemesebb időjárású napokon szokták megtisztogatni a felváló kéregpikkelyektől, amelyek alatt a kártevők tojásainak és a gombás betegségek spóráinak a tömege telel át. Most a koronaritkítás ideje következett el, amikor a sűrűn álló, az egymást keresztező ágrészeket és vesszőket kell tőlük kimetszeni. Csak így érhetjük el, hogy minden gyümölcsöt elegendő napsütés érjen, és ízletes termést hozzanak létre.

Március második felében kell elvetni az átmeneti lehülést is elviselő zöldségfélék (zöldborsó, sárgarépa, petrezselyem) magját, és ilyenkor célszerű ültetni a vöröshagyma dughagymáit és a fokhagyma gerezdjeit is.

Ekkor van az évelő virágok ültetésének és a tearózsabokrok metszésének az optimális ideje is. Kedvező idő esetén már a szabadba lehet vinni a fagymentes helyen teleltetett növényeket, pl. a leandereket, hortenziákat, pálmafákat. Márciusban már lehet szedni a rebarbara vastag, húsos levélgyeleit, amelyből kiváló kompót, torta és leves készíthető.

Mielőtt hozzákezdene a munkákhoz, érdemes megtervezni, milyen növénytársítások legyenek kertünkben, hogy kevesebb vegyszerrel egészségesebb zöldségek kerüljenek asztalunkra. Fontos tudnunk, hogy ez a hatás akkor érvényesül a legnagyobb hatékonysággal, ha a társítandó növények már a kezdetektől fogva együtt fejlődnek, érdemes tehát együtt is ültetnünk őket. Természetesen ez még nem garancia arra, hogy egyáltalán nem lesz kártevő konyhakertünkben. Teljes védelemért egyik módszer sem garantál, viszont arra jó, hogy egyes kártevők mértéktelen túlszaporodását megakadályozzuk vele.

Néhány példa növénytársításra:

- **bármely hagymaféle + sárgarépa:** a hagymafélék elűzik a répát károsító legyeket, a répa távol tartja a molyokat és a hagymalegyet
- **fokhagyma** a levéltetvek elleni küzdelemben hasznos, remekül érzi magát mellette a **rózsa**
- **snidlinget** akár féltett **virágágyásunk** szélére is ültethetünk, az illata sokféle kártevőt riaszt
- **hagymafélék + uborka:** az uborkalisztharmat terjedését gátolja
- **sárgarépa, káposztafélék + zsálya:** utóbbi erős illata a hagymafélék hatásához hasonlóan riasztja a répa és káposztafélék kártevőit
- **sarkantyúka + káposztafélék:** a káposztát rágcsáló hernyókat nagyon izgatja a sarkantyúka, így a káposztát megkímélik
- **zeller + káposztafélék:** zellerrozsa, illetve a káposztalepke ellen javallt társítás
- **saláta + retek:** a saláta illatát ki nem állhatja a földibolha, a retek egyik fő ellensége
- **paradicsom + káposzta:** a káposztalepkék ellen hatékony
- **paradicsom + körömvirág:** a körömvirág illata távoltartja a levéltetveket
- **burgonya + zöldbab:** a krumplibogár elriasztására szolgáló társítás
- **kapor** jelenléte a kertben olyan ragadozórovarokat vonz oda, melyek sikerrel megszabadítanak a mindenhol problémát jelentő levéltetvektől
- **cickafark** hasznos társítás kalcium-, foszfor- és szelén- talajban, és hasznos beporzó rovarokat is vonz
- **paszternák, zsálya, szász, fokhagyma, majoránna vagy kakukkfű:** a meztelen csigákat riasztják.

-ber-

Régi nóta, híres nóta

Járásunkban az idén 19. alkalommal rendezzük meg a magyarnóta-énekesek országos versenyét Őszi róza címmel. Úgy gondoltuk, hogy a magyar nóta népszerűsítését havilapunkban is vállaljuk azzal, hogy minden számunkban leközlünk majd egy-két nótát, melyek közt lesznek örökzöldek, népszerűek, de kevésbé ismertek vagy ismeretlenek is. Akik ismerik majd a közreadott nótákat, azok énekeljék vagy dalolják, akik nem, azok igyekezzenek ezt másoktól megtanulni és eldalolni.

Bécs várában sír a német, jaj!
Bécs várában könnyen éri baj!
Bús a német, mert a Lajtán hetek óta
Áthallik a Kossuth-nóta.

Zöld asztalon ég a gyertya, haj!
Barna kislány koppantgatja, jaj!
Hol eloltja, oltogatja, hol meggyújtja,
Csak a szívem szomorítja.

Ezernyolcszáznegyvennyolcban
el kell menni háborúba,
ha úgy vagyon cédulázva,
hogy elveszsek a csatába.

Keljetek fel Rákócziak,
ti voltatok igaz fiak,
lássátok meg nagy romlását,
magyar hazánk pusztulását!

Szép meghalni a hazáért,
virtust tenni a nemzetért,
fölkelni a szabadságért,
ontani a jó magyar vért.
Azt is tudom, nem én kezdtem,
tudom, nem is én végeztem,
most is hálnak és születnek,
nem lesz vége az életnek.

Csárdás Suszter legény akart hozzám járni

Suszterlegény akart hozzám járni,
Ki akarta a csizmám sámfázni.
Suszterlegény, nem vagyok én gyáva,
Verjed a faszéget az anyád piros papucsába!

Tisza partján mennek a huszárok,
Ide hallik csengő nótázások,
Elöl megy a hadnagy, aki vezet,
Gyere, kislány, fogjál vele kezét!

Nem fogok én a hadnagy úrral kezét,
Inkább írok egy szerelmes levelet,
Sej, ma megírom, holnap elolvasom,
Holnapután masírozik a galambom.

Ünnepi zenés program meglepetéssel Csábon

*A Csemadok és az MKP csábi alapszervezete, valamint Csáb Önkormányzata
2018. március 18-án, vasárnap 16.00 órától
az alapiskola közösségi termében megemlékezést tart az
1848-49-es forradalom és szabadságharc 170. évfordulója alkalmából.*

Az ünnepi programban közreműködik Baráz Ádám zongoraművész Magyarországról, Híves István, Híves Boglárka, Máth Bianka, a Művészeti Iskola és az Alapiskola diákjai, a Szeder Kórus, valamint helyi zenészek.

A program végén egy közös meglepetésprodukcióval is készülnek a fellépők.

A rendezvény után mindenkit szeretettel várnak egy kis megvendéglésre is. A belépés ingyenes.

FELHÍVÁS

Az ipolyinéki Balassi Bálint Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola igazgatósága tisztelettel meghívja az iskola volt pedagógusait és tanítványait
**az alapiskola fennállásának 60. évfordulója alkalmából
2018. április 20-án rendezendő,**

kiállítással egybekötött ünnepi műsorra.

Az ünnepség programja

- 8:30 Gyülekező az alapiskola épületében
- 9:30 Szentmise a Szent István római katolikus templomban
- 10:30 Ünnepség és kultúrműsor a helyi kultúrházban
- 12:30 Állófogadás a kultúrház nagytermében

Részvételi szándékát kérjük jelezze 2018.3.31-ig az alábbi elérhetőségeken:
email: zsmvinica@gmail.com, tel: +421 945 452 646
cím: Školská 10, 991 28 Vinica

Ipolyhídvégen
2018. április 8-án
16.00-kor a
kultúrházban mutatja
be Szomolay Tibor
A klán - maffia és
politika a Felvidéken
c. könyvét.
Mindenkint szeretettel
várnak a szervezők!

**MAFFIA
és POLITIKA**
Szomolai Tibor
előadása
KÖNYVBEMUTATÓ

18+
SZOMOLAI TIBOR
A KLÁN
MAFFIA ÉS POLITIKA A FELVIDÉKEN

Theatrum ad Flexum Színházi Egyesület

A Theatrum Ad Flexum Színház bemutatja:

Csiky Gergely

A nagymama

Romantikus komédia
Rendezte: Zemlenskyné Rujder Éva

Helyszín: Ipolyhídvég, Kultúrház
Időpont: 2018. március 23. 19 óra
Jegyár: 5 Euro

Jegyek válthatók: Ipolyhídvég, Községi Hivatal, illetve a Csemadok elnökségénél

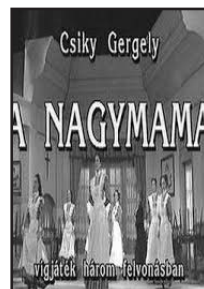
Szereplők:

- Zemlenskyné Rujder Éva
- Varga Kristóf
- Kurucz Róbert
- Blahovits Márta
- Szarvas Judit
- Órágh Rita Rebeka
- Hegyi Danka, Kovács Laura, Strausz, Harolin, Forogó Kinga, Szeregi Lili, Jankó Dorottya
- Nusser Orsolya
- Ámbrosiusné Trenyák Katalin

Jelmű: ...
Rendező asszisztens: ...
Médiapartner: Mósánmagyaróvári Városi Televízió

- Örkényi Vilmos
- Örkényi Kálmán
- Örkényi Pirokska
- Koszta Sámuel
- Galambosné Pincér
- Nikiházi Árpád
- Mettinger Márk
- Lőrincz Krisztina
- Murdacsik László
- Peszlen Beáta
- Forgó Krisztián

Csiky Gergely
ugyanezen darabját
mutatja be a
Theatrum Ad
Flexum Színház
Óvárban
2018. márc. 24-én
19.00 órai
kezdettel a
kultúrházban.

Belépő: 5 euró
Mindenkit
szeretettel várnak
a szervezők!

**MINORITY
SAFEPAK
INITIATIV**

NEM VAGY EGYEDÜL. EGYMILLIÓ ALÁÍRÁS
AZ EURÓPAI SOKSZÍNŰSÉGÉRT

Az Európai Nemzeti Kisebbségek Föderatív Uniója (FUEN) kezdeményezésére egymillió támogató aláírást kell összegyűjteni minimum hét országban, és leadni az Európai Bizottságnak, hogy az EU alkosson jogszabályt az őshonos kisebbségek nyelvi, regionális politikai, audiovizuális jogaiért és a diszkrimináció ellen. Szlovákiában az aláírásgyűjtést az MKP kezdeményezte és indította el annak köszönhetően, hogy a párt hosszú ideje a FUEN tagja.

Vince Lorántnak, a FUEN elnökének tájékoztatása szerint már több mint 822 ezer aláírást gyűlt össze a szükséges egymillióból a Minority Safepack elnevezésű európai polgári kezdeményezés támogatására.

Tehát bő húsz nappal az aláírásgyűjtés lejárásának határideje előtt kijelenthető, jó esélye van az egymillió aláírást teljesítésére az őshonos kisebbségek és nyelvi közösségek számára uniós védelmet és támogatást kérő európai polgári kezdeményezésnek.

Az április 3-i határidőig ugyanakkor hét tagállamban teljesíteni kell az országos küszöböt is. Ez utóbbi eddig Romániában, Magyarországon és Szlovákiában történt meg, Lettországon már csak 800 aláírást hiányzik ehhez, illetve Dánia, Szlovénia, Bulgária, Spanyolország, Lengyelország és Horvátország esetében is jó esély van a küszöb elérésére.

Járásunkban sajnos ennek csak csekély visszhangja volt, vannak falvak, ahol nem is hallottak róla. Annak ellenére, hogy a Szlovákiában célként kitűzött 50 ezer aláírást már sikerült begyűjteni, nem ártott volna minden helységben megejteni az aláírásgyűjtést, hogy minél többen írják alá a kezdeményezést, mert csak így lehet eredményre vinni a kisebbségi jogi harcot Brüsszelben vagy másutt. Felhívjuk a figyelmet, hogy aki még szeretné aláírásával támogatni ezt a kezdeményezést, az megteheti az internetes felületen: <https://ec.europa.eu/citizens-initiative/32/public/#/>

**Ha fontosnak tartja Ön, hogy az
Európában élő**

**50 millió kisebbség jogi védelmet kapjon,
akkor aláírásával támogassa ezt a
kezdeményezést.**

Az aláírásgyűjtés április 3-án zárul.

**Kérünk mindenkit, aki még nem írta alá,
hogy használják ki a március 15-i ünnep-
ségeket az aláírásgyűjtésre, illetve
Lukanényén, a járási ünnepségen is lesz rá
lehetőség, hogy aláírásukkal támogassák e
kezdeményezést.**

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya, Lukanényei Alapszervezete és Lukanénye Község Önkormányzata tisztelettel meghív mindenkit

2018. március 15-én, csütörtökön Lukanényre az

**1848-49-es magyar forradalom és szabadságharc
170. évfordulója alkalmából rendezett járási nemzeti ünnepségre.**

Ünnepi műsor:

14.30	Gracza László szabadságharcos sírjának megkoszorúzása
15.00	Gyülekező a parkban
15.30	Szentmise a Jó Pásztor templomban
16.30	Koszorúzási ünnepség a 48-as emlékműnél
17.00	Kultúrműsor a helyi kultúrházban

Minden emlékezni vágyót szeretettel várunk!

170

Folytatás az első oldalról

Szeptemberben Jellasics horvát bán az uralkodó kérésére megtámadta Magyarországot, ezzel elkezdődött a fegyveres harc. Az uralkodó az országgyűlést föloszlottnak nyilvánította, és Magyarországot „hadi törvények alá vetette”. A kormány lemondott, de a nemzet nem hódolt be az erőszaknak, nem mondott le a kivívott alkotmányos szabadságról. A végrehajtó hatalom feje, az ország első tisztviselője Kossuth lett. December 2-án V. Ferdinándot a család lemondatta, és minden jogi formaságot mellőzve bejelentették, hogy a császári-királyi trónt unokaöccse, a 18 éves Ferenc József foglalta el. A sikeres tavaszi hadjárat után 1849. május elejére az ország belsejében sehol sem volt ellenség, kivéve az ország szívéét, Budát. A honvédek azonban május 22-én reggel 7 órára bevették a várat is. Magyarország szabad lett, Erdélytől Árváig nem volt ellenség az országban.

Alattvalóimhoz című kiadványában I. Miklós cár 1849. május 9-én ország-világnak bejelentette, hogy Ausztria segítségére siet. Elfojtja a magyar lázadást, és megsemmisíti „a vakmerő pártütőket”. Ferenc József Varsóban fiúfi kézcsofokkal köszönte meg az atyai pártfogást. Az európai diplomácia tudomásul vette az orosz beavatkozást. Június 15. és 20. között a Kárpátok északi, keleti és déli hágóin át csaknem 200 000 főnyi orosz had nyomult be Magyarországra. Június közepére az újjászervezett osztrák császári haderő létszáma is meghaladta a 170 000-et, nem számítva persze a szerb és román fölkelőket. Új főparancsnokot is kaptak, Julius Haynaut, akit ekkor már csak bresciai hiénaként ismertek Európa-szerte. A katonai túlerővel szemben már lehetetlen volt az országot megvédeni. A miniszeri tanács Görgei Artúr tábornokot teljes hatáskörrel és polgári és katonai hatalommal ruházta fel, hogy folytassa az orosz vezérekkel az alkudozást, és Ferenc József császárral a békét megkösse. 1849. augusztus 13-án a Világos mellett a szőlősi mezőn megtörtént a fegyverletétel az oroszok előtt. Ugyanezen a napon tette le a fegyvert Dévánál az erdélyi hadsereg, további hadtestek még 19-én, 21-én és 25-én adták meg magukat. Klapka tábornok augusztus 13-15-én visszavonult a komáromi erődrendszer falai közé. Komárom a Birodalom és Közép-Európa egyik legnagyobb, legkorszerűbb erődjé volt. El volt látva több hónapi élelemmel, kellő mennyiségű tüzérségi anyaggal. Ostrommal bevenni hosszú időt venne igénybe, nagy véráldozatokkal. A tárgyalások során Klapka és a komáromi törzstisztek java teljes büntetlenséget kért a szabadságharc valamennyi résztvevőjének. Október 3-án a vár átadásával Magyarországon elhallgattak a fegyverek. Haynau gondoskodott róla, hogy a fegyverek hallgatását a temetők csöndje váltsa föl.

Závodszy Géza nyomán összeállította Balogh Gábor

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának Facebook-profilja: <https://www.facebook.com/csemadokNTV/>
A Csemadok honlapja: www.csemadok-hu.eu; A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet honlapja: csemadok.sk/intezet

E lapszám megjelenését a Bethlen Gábor Alap támogatta.

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

KÜRTÖS Közéleti havilap. Kiadja a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. A kiadásért felel Balogh Gábor, a CSNTV elnöke, telefon: 0907/84 22 67. Főszerkesztő Bodzsár Gyula, telefon: 0905/71 77 76. Szerkesztők: Hrubík Béla, Balogh Gábor. Műszaki szerkesztő: Kliment Éva. Korrektúra: Németh Ágota. Levélcím: 991 28 Vinica, Nekyjská 397/27. E-mail: csemadokntv@gmail.com. Telefon: 0907/85 62 96. Nyilvántartási szám: EV 1419/08. ISSN 1336-3972. IČO 00 419 621. Nyomda: Csemadok OV Velký Krtfš. Terjeszti: a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. Ára 0,50 EUR. Megjelenik 800 példányszámban. A szerkesztőség álláspontja nem minden esetben azonos az újságban közöltekkel. A kéziratok szerkesztésének, esetleges rövidítésének jogát fenntartjuk. A hirdetések tartalmáért és nyelvhelyességéért felelősséget nem vállalunk.